

nu de tennisvelden zijn, zijn restanten (paalgoten) gevonden van een huis uit de 12de of 13de eeuw.

Langs de weg waar u nu op loopt liep vroeger de *Schipsloot*. Lange tijd was vrachtvervoer over het water de belangrijkste manier van transport. Langs veel van de oudere wegen van Ten Boer liepen sloten waar bijvoorbeeld een turfpraam door kon. De *Schipsloot* langs deze weg was de manier om het dorp vanaf het Damsterdiep binnen te komen. In 1939 is deze sloot gedempt, vervoer over de weg had de functie overgenomen.

Als u bij de stoplichten bent gekomen ziet u links op de hoek café *Quatre Bras* (10). Hier was voor de Tweede Wereldoorlog naast een café ook een winkel en een bakkerij. Bij de bevrijding van Ten Boer (17 april 1945) hadden de Duitsers zich hier verschanst en ze weigerden zich over te geven. Bij de daarop volgende strijd met de Canadezen is het pand in brand geschoten en in vlammen opgegaan.

U steekt hier de Rijksweg over en neemt de brug over het Damsterdiep (11). Het Damsterdiep is in 1424 gegraven en bestaat verder, richting Appingedam ook uit delen van een bestaand riviertje, de *Fivel*, en de vroegere *Delft* die van Appingedam naar de zee liep. Het Damsterdiep was voor de stad Groningen de grote vaarverbinding naar de Waddenzee en ook voor Ten Boer een belangrijke levensader. Langs het Damsterdiep stonden veel molens, steenfabrieken, kalkovens houtzagerijen en was er veel bedrijvigheid. In 1870 werd het Eemskanaal ernaast gegraven en werd het Damsterdiep minder belangrijk. Nu wordt het alleen nog door de pleziervaart gebruikt.

U loopt nu over de Boltweg. Vroeger was *De Bolte* een apart gehucht, zo ook het wat verder gelegen *De Bouwers* (nu Bouwerschapweg). De kookpot uit de 9de eeuw die daar is gevonden staat in een vitrine in de Kloosterkerk.

Als u na enkele tientallen meters naar rechts gaat loopt u over het Molenpad. Aan dit pad staan twee molens. De *Widde Meulin* (12) is gebouwd in 1839, eerst als rogge- en peilmolen, later ook gebruikt als korenmolen. In 2005 wordt de molen opnieuw voorzien van kap en wieken.

De tweede, kleinere molen op schuur is *De Bovenrijge*. Oorspronkelijk stond deze aan de Bovenrijgeweg. Hij is gebouwd door dhr. Van Dijk en was voorzien van zeer veel mogelijkheden o.a. een maalstoel, zaagraam, lintzaag, draaibank en smidse. De molen was in slechte staat en woei in 1972 tijdens een storm om. *De Vrienden van de Groninger* molen kochten de restanten en hebben de molen op deze plaats herbouwd en gerestaureerd. Op woensdagen is hij meestal te bezichtigen.

De historische wandelroute eindigt hier. Als u terugloopt, kunt u ook via een paar andere wegen lopen. De Kloosterkerk is makkelijk terug te vinden omdat die vanuit vrijwel het hele dorp te zien is.

Samengesteld door
Mevr. J.A. Arkema-de Blécourt
Dhr. W.J. Huese

Een uitgave van:

CHW

CULTUUR-HISTORISCHE WERKGROEP TEN BOER
Secretaris dhr. W. van Rossem
Stadsweg 43
9791 Ten Boer

Historische wandelroute Ten Boer

Het startpunt van de route is het plein voor het gemeentehuis van Ten Boer aan de Hendrik Westerstraat en eindigt bij de molen.

De nummers in de route verwijzen naar het kaartje in het midden van de bladzijde.

U loopt de route in 30 minuten.